

Nader onderzoek ecologie Van Vliet trucks BV

Gemeente Zuidplas

Productnummer	2015273030
Omschrijving	Nader onderzoek ecologie Van Vliet trucks BV
Status	Concept versie
Datum	1 oktober 2015
Opdrachtgever	Gemeente Zuidplas
Opgesteld door	V.J. Wisgerhof & G.J. van Oostenbrugge
Dit rapport is op basis van de ten tijde van het opstellen geldende wet- en regelgeving opgesteld. Deze wet- en regelgeving is sterk aan verandering onderhevig. Geadviseerd wordt om het rapport tijdig voor het starten van de ruimtelijke procedure te laten controleren op de houdbaarheid.	

INHOUD

1	INLEIDING	4
2	POTENTIECHECK	7
3	NADER ONDERZOEK	9
4	CONCLUSIES	12
5	LITERATUUR	13

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Van Vliet Trucks BV te Nieuwerkerk aan den IJssel is voornemens het bedrijventerrein uit te breiden. Voor dit voornemen is reeds een oriënterend natuuronderzoek (quickscan ecologie) in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd door de ODMH (zie figuur 1.1). Op basis van dit natuuronderzoek kan het voorkomen van (strikt) beschermde vissensoorten en de steenuil niet worden uitgesloten. Ook bevat het plangebied potentieel geschikt habitat voor de groene glazenmaker (beschermde libellensoort) en de platte schijfhoren (beschermde slakkensoort).

Figuur Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in het document..1 Globale begrenzing van het plangebied (zie blauwe kader)

De beoogde ontwikkelingen in het plangebied hebben mogelijk tot gevolg dat verblijfplaatsen en/of functioneel leefgebied van deze (strikt) beschermde soorten worden vernietigd. Dit zou een overtreding van de Flora- en faunawet betekenen. Nader onderzoek wordt daarom noodzakelijk geacht om zekerheid te verschaffen over de aan- of afwezigheid van bovengenoemde (strikt) beschermde soort(groep)en. De resultaten van dit nader onderzoek zijn beschreven in dit rapport.

Voor de platte schijfhoren en de groene glazenmaker wordt een potentie inschatting uitgevoerd ('potentiecheck ongewervelden'). Op basis waarvan bepaald wordt, of nader onderzoek noodzakelijk is.

Uit de resultaten van het nader onderzoek blijkt of (mitigerende-/compenserende) maatregelen getroffen dienen te worden of dat aanvullende informatie benodigd is. Het beschrijven van dergelijke maatregelen maakt geen onderdeel uit van deze rapportage.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit de huidige bedrijfslocatie van Van Vliet trucks BV aan de Parallelweg Zuid 215 te Nieuwerkerk (gemeente Zuidplas). De locatie ligt tussen het spoor en de rijksweg A20 en is grotendeels verhard. Er staan geen grote bomen in het plangebied (wel direct daarnaast) en de watergangen zijn op veel plaatsen bedekt met kroos (zie figuur 1.2). Enkele sloten hebben een goede waterkwaliteit. Tussen het verharde terrein en de westelijke polder bevindt zich een strook van struiken en andere halfhoog opgaande begroeiing (zie figuur 1.2, rechtsonder). De omgeving bestaat uit open agrarisch en extensief beheerd gebied.

Figuur 1.2 Impressie van de natuurlijke habitats van het plangebied

1.3 Beoogde ontwikkeling

Van Vliet trucks BV is van plan uit te breiden bij hun huidige bedrijventerrein Parallelweg Zuid 215 te Nieuwerkerk (zie figuur 1.3). De uitbreiding houdt in dat het agrarisch landschap rond de huidige locatie verhard wordt. Bestaande watergangen worden hiervoor gedempt en de bodem wordt vergraven.

De opgaande begroeiing in het plangebied wordt verwijderd. In het plangebied wordt een nieuw en breder waterlichaam aangelegd aan de westkant. Tussen deze waterlichamen en het verharde gebied wordt een bosschage gerealiseerd. Aan de zuidkant wordt een parkachtige omgeving aangelegd.

Figuur Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in het document..3 Beoogde inrichting van het plangebied (zie blauwe kader)

2 POTENTIECHECK

2.1 Methode

Op maandag 17 augustus 2015 is het plangebied bezocht door een ter zake kundige op het gebied van inheemse flora en (avi)fauna om de potentie van het gebied te bepalen van de strikt beschermde groene glazenmaker en de platte schijfhoren. Beide soorten zijn voor hun voorkomen afhankelijk van (onder)waterplanten. Het veldbezoek in het kader van de ecologische quickscan betrof een oriënterend onderzoek. Bij de huidige potentiecheck zijn alle watergangen in detail onderzocht op hun potentie voor deze soorten. De augustusmaand is een geschikte periode voor de potentiecheck omdat dan de betreffende (onder)waterplanten wel voldoende ontwikkeld zijn.

Tijdens het veldbezoek is beoordeeld of de volgende habitats aanwezig zijn:

- **Platte schijfhoren:** ondiepe, onbeschaduwde wateren met een uitbundige onderwatervegetatie. De dieren worden onder andere aangetroffen in plassen en sloten van (veen)weidegebieden en (in mindere mate) voedselrijke laagveenplassen. Grotere, volwassen dieren leven op diverse waterplanten. In poldersloten zijn dat bijvoorbeeld smalle waterpest, grof hoornblad en kikkerbeet. Vaak spelen draadwieren een rol bij de voorplanting; hierin leven vooral jonge exemplaren. De soort is erg gevoelig voor vervuiling en ontbreekt in watergangen waar afvalwater wordt geloosd of water wordt ingelaten uit vervuilde riviertjes, kanalen, vaarten of boezems, evenals in akkerbouwgebied met overmatig gebruik van kunstmeststoffen en chemische gewasbeschermingsmiddelen (Boesveld et al., 2011).
- **Groene glazenmaker:** stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden: plassen, sloten en petgaten in laagveengebieden en sloten in veenweidegebieden. Deze krabbenscheervelden zijn essentieel voor de voortplanting van deze soort, omdat eitjes vrijwel uitsluitend in deze krabbenscheerplanten. Jagende dieren zijn op beschutte plekken aan te treffen, zoals open rietlanden, bosranden en ruigten (De Vlinderstichting, 2014).

Bij het veldbezoek voor de potentiecheck voor de ongewervelden is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een nadere indruk te krijgen van het potentiële aanwezigheid van de steenuil. Hierbij is het plangebied beoordeeld op de aanwezigheid van de volgende habitatkenmerken (RVO, 2014a):

- **Steenuil:** erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Het ideale leefgebied van de steenuil voorziet het hele jaar in voldoende voedsel, in een geschikte nestplek en in voldoende veiligheid. Voorbeelden hiervan zijn:
 - een open tot halfopen landschap met een afwisselend korte en verruigde vegetatie
 - erven met bebouwing, beplanting, tuinen, moestuinen en weilandjes met (hobby)vee
 - voldoende nestplaatsen in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot
 - een gevarieerd aanbod van prooien zoals muizen, regenwormen en insecten
 - voldoende zit- en uitkijkposten om te foerageren en om te rusten
 - geen verstoring en versnippering door grote wegen
 - geen gebruik van insecticiden of andere pesticiden in het territorium of in de directe omgeving.

2.2 Resultaten

Platte schijfhoren

Op basis van de potentiecheck is vastgesteld dat de watergangen van het plangebied voldoende (onder)watervegetatie bevatten om te fungeren als habitat voor de platte schijfhoren. De watergangen zijn tevens onbeschaduwd en vrij ondiep, wat aansluit op de habitateisen van de platte schijfhoren. In de poldersloten van het plangebied is wel dikke sliblaag vastgesteld, waardoor niet overal sprake is van een optimaal habitat voor de platte schijfhoren. De buitenste sloten zijn doorgaande watergangen (nummers 1a en 1b in figuur 2.3), en deze worden regelmatig geschoond. Hierdoor is slechts een dunne sliblaag aanwezig, en hebben deze sloten een rijke (onder)watervegetatie met onder andere fonteinkruiden en waterpest.

Conclusie platte schijfhoren: nader onderzoek naar de platte schijfhoren is noodzakelijk om het voorkomen aan te tonen en/of uit te kunnen sluiten (zie hoofdstuk 3).

Groene glazenmaker

De watergangen in en om het plangebied bevatten geen krabbenscheer. Door de afwezigheid van deze plantensoort kan het voorkomen van voortplantingslocaties van de groene glazenmaker op voorhand worden uitgesloten. De aanwezigheid van een incidenteel zwervend exemplaar kan in deze regio nooit worden uitgesloten. De werkzaamheden hebben echter geen invloed op deze zwervende exemplaren, omdat er in de omgeving voldoende alternatief leefgebied aanwezig is.

Conclusie: nader onderzoek naar de groene glazenmaker is niet noodzakelijk. Maatregelen bij de werkzaamheden om effecten op deze soort te voorkomen zijn ook niet nodig.

Steenuil

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied geen geschikt habitat bevat voor de steenuil. De strook van struiken en opgaande begroeiing ten westen van het verharde terrein is gecontroleerd op nestkasten en nestholten. De strook kon hier volledig op worden gecontroleerd, en potentiële nestplaatsen zijn niet aangetroffen. Het polderlandschap bestaat uit grasland en sloten, wat in geringe mate geschikt is als leefgebied. Elementen zoals een afwisselende korte en verruigde vegetatie, erven en/of uitkijkposten ontbreken. De verharde delen van het bedrijfsterrein zijn ongeschikt als leefgebied. Als gevolg van de bedrijfsvoering biedt het terrein geen overhoekjes, resten van veevoer of andere locaties die prooidieren (voornamelijk muizen en (mest)kevers) aantrekken. De panden bieden door hun moderne afwerking en het ontbreken van nestkasten geen geschikt habitat voor verblijfplaatsen van de steenuil. In tegenstelling tot de beoordeling van de ecologische quickscan, wordt het voorkomen van de steenuil op basis van het ontbreken van habitat op voorhand uitgesloten.

In de ruime omgeving zijn wel boerderijen en erven aanwezig die geschikt voortplantingshabitat voor de steenuil kunnen bevatten. Zoals hierboven beschreven bevat het plangebied geen (optimaal) leefgebied voor de steenuil. In de omgeving is ruim voldoende vergelijkbaar habitat en ook optimaal habitat aanwezig, zoals de bos- en oeverranden van de bosschage en vijvers aan de Tweede Tochtweg. Negatieve effecten op deze functies zijn bij het voornemen uitgesloten vanwege de onderlinge afstanden tot de vaste verblijfplaatsen en de aanwezigheid van voldoende (alternatief) leefgebied in de omgeving van de potentiële verblijfplaatsen.

Conclusie: nader onderzoek naar de steenuil is niet noodzakelijk. Maatregelen bij de werkzaamheden om effecten op deze soort te voorkomen zijn ook niet nodig.

3 NADER ONDERZOEK

3.1 Methode

Visonderzoek

Op 28 augustus 2015 is met een draagbaar DEKA 3000 elektrisch gevist in de watergangen van plangebied (zie figuur 2.1). Hierbij is aandacht besteed aan het voorkomen van vissen in alle watergangen in en rond het plangebied. De watergangen zijn vanaf een boot, vanaf de oevers en al wadend in het water onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd door een hiervoor gecertificeerde electrovisser van Visserij Kalkman te Moordrecht. Deze werkwijze sluit aan bij de methode zoals beschreven in de soortenstandaards voor de kleine modderkruiper en de bittervoorn, zoals opgesteld door het bevoegd gezag (RVO, 2014b; RVO, 2014c).

Figuur 2.2 Uitvoering visonderzoek in het plangebied

Platte schijfhoren

Het nader onderzoek naar deze de platte schijfhoren is uitgevoerd conform de werkwijze beschreven in 'Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn Waarnemen' (Stichting Anemoon, 2009). Hierbij hebben de volgende stappen plaats gevonden:

1. Bepalen aantal monsterpunten: op 21 september 2015 heeft een ter zake kundige op het gebied van de platte schijfhoren bepaald welke watergangen het meest optimale habitat bevatten voor platte schijfhoren en/of representatief zijn voor het plangebied (zie figuur 2.3). Op

- basis daarvan is bepaald dat zes monsterpunten nodig zijn voor het onderzoek. De watergangen waren nog niet geschoond door de terreinbeherende instantie.
2. Nemen van monsters: per monsterpunt is op meerdere plekken gezocht naar platte schijfhoren. De bemonsterde sloten zijn niet onlangs geschoond, eigenschappen per monsterpunt zijn weergegeven in het hoofdstuk 'resultaten'. Het nemen van de monsters vond plaats aansluitend op de vorige stap, op 21 september 2015. Indien mogelijk zijn de monsters direct in het veld geanalyseerd, en zijn de gevonden slakken gedetermineerd. Vervolgens zijn de monsters teruggezet in de oorspronkelijke watergangen.
 3. Determinatie monsters in het laboratorium: de determinatie van de enkele monsters kon niet in het veld worden uitgevoerd, en zijn daarom op 25 september 2015 nader onderzocht in een laboratorium.

Figuur 2.3 Locaties monsterpunten onderzoek platte schijfhoren

3.2 Resultaten

Visonderzoek

Bij het soortgericht onderzoek naar (strikt) beschermde visensoorten zijn geen (strikt) beschermde soorten aangetroffen. Wel zijn algemenere (en bij dit voornemen niet beschermde) visensoorten aangetroffen. In tabel 3.1 zijn de aangetroffen soorten weergegeven, en de aantallen waarin deze zijn aangetroffen.

Tabel 3.1 Resultaten inventaristaie beschermde visensoorten

Soort - deel plangebied	Aantallen
Driedoornige stekelbaars	450
Ruisvoorn	25
Zeelt	30

Platte schijfhoren

De platte schijfhoren is niet in het plangebied aangetroffen.

In het onderzoek zijn afdoende representatieve sloten onderzocht op de planlocatie. Daarbij voorziet alleen de sloot waarin monsterpunt 1 gelegen is in optimaal habitat voor de platte schijfhoren. Vanwege deze geschiktheid is deze sloot op twee locaties bemonsterd (monsterpunten 1a en 1b). Op beide locaties zijn veel draaikolkschijfhorens aangetroffen, maar de platte schijfhoren ontbreekt. De sloten waar de monsterpunten 2 t/m 5 genomen bevatten suboptimaal habitat voor de platte schijfhoren. Ook hier zijn andere onderwaterslakken aangetroffen, zoals de gewone schijfhoren en de poel-slak. De platte schijfhoren ontbreekt in deze watergangen. Een mogelijk oorzaak hiervoor is een onvoldoende variatie in (onder)watervegetatie.

3.3 Effectbeoordeling

Binnen het plangebied zijn geen (strikt) beschermde soorten van de Flora- en faunawet aangetroffen. Negatieve effecten op (strikt) beschermde soorten zijn daarom op voorhand uitgesloten.

4 CONCLUSIES

Op basis van de habitatcheck en het uitgevoerde nader onderzoeken worden de volgende conclusies getrokken ten aanzien van de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten

- ♦ Het voorkomen van de platte schijfhoren en (strikt) beschermde vissoorten wordt uitgesloten op basis van nader onderzoek.
- ♦ Het plangebied bevat geen geschikt habitat voor de groene glazenmaker en de steenuil op basis van potentie inschattingen van het aanwezige habitat.

Bovenstaande resulteert er in dat negatieve effecten op (strikt) beschermde soorten kunnen worden uitgesloten bij het voornemen. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is daarom niet nodig. Wel is de algemene zorgplicht van kracht, en dienen broedende (algemene) vogels niet verstoord te worden (bij voorkeur door buiten de broedperiode te werken). Ten slotte kan worden gesteld dat de natuurwetgeving geen belemmering vormt voor de uitvoering van het beoogde bestemmingsplan.

5 LITERATUUR

Boesveld, A., Gmelig Meyling A.W. & Van lente I., 2011

Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010, Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*, STICHTING ANEMOON, 30 juli 2011

RVO, 2014a

Soortenstandaard steenuil, *Athene Noctua*, versie 2.0, December 2014

RVO, 2014b

Soortenstandaard kleine modderkruiper, *Cobitis taenia*, versie 2.0, December 2014

RVO, 2014c

Soortenstandaard bittervoorn, *Rhodus amarus*, versie 2.0, December 2014

De Vlinderstichting, 2014

Soortbeschrijving van de groene glazenmaker, Laatste wijziging: 9 december 2014:
www.libellennet.nl